

Publisher's international directory with ISBN index = Internationales Verlagsadressbuch mit ISBN-Register. – 10. ed. – München, New York, London, Paris : Saur, 1983. (Handbook of international documentation and information ; 7.)

1. [vol.] – XV, 1075 p.

2. [vol.] – V, 272 p.

A Nemzetközi kiadói címtár 10. kiadása

A Saur Kiadó (azelőtt Verlag Dokumentation) 1983-ban tette közzé Nemzetközi kiadói címtárának 10. kiadását. A tulajdonképpeni *címtár*, az 1. kötet, mintegy 134 000 kiadó nevét és postacímét tartalmazza, országok szerint, az országon belül a kiadóvállalatok (intézmények) nevének betűrendjében. (Magyarországról pl. 198 kiadó szerepel a listán.)

A postacímen kívül feltünteti a kiadó ISBN-számát (ha van neki), a telefon- és telex-számát, sőt kiadói profilját is (amennyiben az adatszolgáltató szerv közölte ezeket.)

A 2. kötet, az *ISBN-mutató*, a 134 000 közül az ISBN-számmal is rendelkező mintegy 60 000 kiadót sorolja fel, az ISBN rendjében. Itt a kiadó neve mellett csak az ország nevét tüntetik fel, ennek alapján az 1. kötetben már meg lehet találni a többi adatot.

Hogy a kiadvány jelentőségét megvilágíthassuk, hasonlítsuk össze két másik, rendelkezésünkre álló címtárral. Az egyik ugyanennek a Nemzetközi kiadói címtárnak a 7. kiadása, amely 1977-ben jelent meg (akkor még a Verlag Dokumentationnál). A másik az 1980-ban közzétett *Nemzetközi ISBN kiadói címtár* (International ISBN publisher's directory – Internationales ISBN-Verlagsverzeichnis), ez utóbbi nem tévesztendő össze a SAUR-féle címtár ISBN-mutatójával.

A 7. kiadással való összevetés azt tanúsítja, hogy a címtár anyagának állandó növekedése miatt szükségszerűen korlátozni kellett a feltárás szempontjait. A 7. kiadás 38 000 tétele még elért 418 oldalon, úgyhogy felsorolásukat ki lehetett egészíteni *szakmutatóval* is, az egyes kiadók tevékenységének a főrészben jelzett szakterületei szerint (ebből pl. megtudhattuk, hogy könyvtárügyi tárgyú műveket akkoriban 58 ország 458 vállalata, intézménye adott ki rendszeresen). A kötet a szakmutatóval együtt is csak 620 oldalra telt ki, úgyhogy vele egybekötve lehetett kiadni még a 270 oldalas ISBN-mutatót is. A mostani, így is több mint 1000 oldalas kötetet viszont már túlságosan felduzzasztotta volna a szakmutató, ezért *elhagyták* belőle.

Hasonló változás történt magán az ISBN-mutatón (a 2. kötetben) belül is. A 7. kiadáshoz tartozó (mind vele egybekötve, mind különállóan megjelent) mutatóban még csak mintegy 29 000 ISBN-nel rendelkező kiadó szerepelt, úgyhogy itt a *sorszámrendi* felsoroláshoz még folyamatos *betűrendes* jegyzéket is csatolhattak; ez az ISBN-szám mellett a kiadó nevét, székhelyét és országának betűkódját is feltüntette. Ezt a mutatót akkor a

Nyugat-Berlinben működő *Nemzetközi ISBN Iroda* (International ISBN Agency) bocsátotta a Verlag Dokumentation rendelkezésére. Mivel azonban az ISBN-nel rendelkező kiadók (illetve az ISBN-t bevezető országok) száma is rohamosan nőtt, a Nemzetközi ISBN Iroda 1980-ban "önállósította" az ISBN-címtárat; saját kiadásában, 1430 oldalas kötetként tette közzé a már említett Nemzetközi ISBN kiadói címtárat. Ez 55 000 kiadónak közölte az ISBN-számok szerinti jegyzékét, az országok s azon belül testületi nevek szerinti jegyzékét, végül a testületi nevek folyamatos betűrendes jegyzékét. Ez a kötet önmagában is terjedelmesebb a Saur-féle Címtárnál. – Érthető tehát, hogy a Nemzetközi kiadói címtár újabb kiadásainak ISBN-mutatója a numerikus (az ISBN-szám szerinti) jegyzék közlésére szorítkozik, *elmaradt* belőle a *betűrendes* mutató. (Igy is kitesz ez a mutató a 10. kiadás 2. köteteként ugyanannyi oldalt, mint a 7. kiadásban a számsoros és betűrendes mutató együttvéve.) S ezt az ISBN-mutatót már nem a Nemzetközi ISBN Iroda állította össze, hanem a nemzeti ISBN irodák adatközlései alapján a Saur kiadó munkatársai.

A hatalmas anyagot természetesen számítógéppel dolgozták fel; gépi úton készült maga a – nemcsak jól olvasható, hanem tipográfiaiilag is mutatós – kiadvány is. Anyagát továbbra is gépen tárolják, s a folyamatosan bővülő adattárból az újabb kiadás megjelenéséig is lehet új információkat szerezni.

A Nemzetközi kiadói címtár 10. kiadása tehát éppen három és félszer annyi címet tartalmaz, mint a 7. kiadás, s bő kétszerannyit, mint az 1980. évi ISBN-címtár (még az ISBN-nel rendelkező kiadókból is többet tud már regisztrálni annál). Nem közöl viszont már szakmutatót, sem betűrendes mutatót. Ezért akinek megvan a jó öreg 7. kiadás ISBN-mutatója, azt sem kell az új kiadás megszerzése után kidobnia, mert olykor szüksége lehet az akkori ISBN-es kiadók betűrend szerinti keresésére is. (ISBN-nel nem rendelkező kiadók a régebbi kiadások betűrendes mutatójában sem szerepeltek!)

*

Lapzártakor kaptuk meg a Kiadói címtár 11. kiadását (Saur, 1984. 1. vol. XIX, 1259 p. 2.vol. V, 344 p.)

A 11. kiadás szerkezete a 10.-ével azonos, de méretei tovább nőttek. Az 1. kötet immár közel 154 000 kiadóról közöl adatokat (a magyar anyagban 248 kiadó, illetve kiadással foglalkozó intézmény szerepel, az Actio Catholicától a II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtárig). A 2. kötetben – az ISBN-mutatóban – 78 000-re nőtt a tételek száma.

KÖVENDI Dénes